

DOSSIER No.: OD 1640. NAAM: Internationaal Vredeswetenschappelijk Instituut.

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
7/6	CHS		9/6								
8/8	D/E		8/8								
0/7-17	C		-9 APR 1954								

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1640.

NAAM: Internationaal Vredeswetenschappelijk Instituut

1. Aangelegd op verzoek van B VI.
ACD IV b. *99* 13-4-50.

2. *Ligieria i.v.m. een heel belang om Co 80529 (overzicht te maken) 7/6 '50*
CS

ORUKERIL

INHOUDSOPGAVE

DOSSIER Nr: OD 1640, NAAM: Intern. Vredeswetenschappel. Instit.

Volg Nr	AFZENDER	Agenda Nr	INGELEGD	
			Datum	Par.

Bericht : 30 Juni 1949.
 Bron : betrouwbaar.
 Inhoud : eigen verklaringen.
 Actie : -----
 Copie : gezonden aan I.D. den Haag.

OP KAART
ACD/IV B
DAT: 24/4-50
PAR: 482

Volgno.

13 JULI 1949

A D 65964

x | Betr.: Johannes Göbel, Amsterdam, 28.7.89, journalist, Verspronckweg 43.
(volgens zijn eigen verklaringen).

Haarlem

Göbel heeft 25 jaar lang in Duitsland gewerkt. Hij had een internationaal persbureau in Berlijn. Was voorzitter van de "Nederlandse vereniging" aldaar en lid van het Preasidium van de "Pressedienst".

In 1942 kreeg hij onenigheid met één der Nationaal-socialistische diensten (waarover liet hij in het duister), wat tengevolge had dat de Gestapo hem wilde arresteren. Hoewel Göbel over goede relaties in Nationaal-socialistische kringen beschikte, waren deze niet machtig genoeg om de zaak te klaren en Göbel koos toen de enige weg die hem overbleef en dook onder in de Harz. Hij bleef daar ondergedoken tot na de capitulatie en begaf zich toen naar Göttingen waar hij kennissen had wonen.

Gedurende zijn gedwongen verblijf in de Harz werkte hij zijn ideeën uit over het "Int. Vredeswetenschappelijk instituut", waarvoor hij de inspiratie had gekregen naar aanleiding van een door hem in 1938 gehouden enquête over de vraag "Is oorlog te voorkomen". De antwoorden resulteerden in "ja", doch werden zo verschillend beantwoord, dat Göbel hieruit de wenselijkheid putte om het vraagstuk hoe de vrede bewaard kon worden op wetenschappelijke wijze vast te leggen en in de ideeën daarover eenheid te brengen van gedachte. Oorspronkelijk lag het in zijn bedoeling het "Int. Vredeswetenschappelijk instituut" van Duitsland uit te beginnen, doch dit werd hem door zijn Duitse bekenden sterk afgeraden met het oog op de anti-Duitse stemming die nog in verschillende landen preveleerde. Zij vonden Holland daarvoor een veel geschikter punt van aanvang.

Göbel vroeg zijn paspoort aan, doch het duurde 1 jaar voor hij dit terughad met het stempel erop dat hij politiek zuiver was (met welke bemerking hij, volgens zijn zeggen, erg blij was).

In Nederland gekomen was de eerste die hij tegen het lijf liep: Jhr. Mollerus, die hij kende van diens bezoeken aan Berlijn. Hij wist deze voor zijn idee te interesseren en Mollerus hielp hem aan de eerste adressen o.a. van Cappeyne van de Coppello.

Zoals reeds opgemerkt had Göbel goede relaties in de Nationaal Socialistische partij; zo was hij persoonlijk goed bekend met Alfred Rosenberg, die hij verscheidene malen ontmoette op zg. bieravonden waar diplomaten en pers elkaar ontmoetten. Hij was bevriend met Walter Funk toen deze nog collega van hem was en zeide hij: "ik heb menig glas met hem gedronken, ook op de gezondheid van Duitsland" (Funk was toen redacteur van een Beurskrant). Toen de ster van Funk steeds hoger klom en hij uiteindelijk Schacht opvolgde als Rijksminister (hoe hij dit bereikte is Göbel nog steeds een raadsel want zoo'n schijnend licht was het niet, aldus Göbel), verloren zij elkaar uit het oog. Ook was Göbel zeer goed bekend met de toenmalige Nederlandse gezant van Rappard.

Over Rosenberg sprekende vertelde Göbel dat deze destijds niet zeer te spreken was geweest over de Nederlandse groepering als de Rappard-partij en de N.S.B. die in alles de Nationaal-socialistische partij in Duitsland na-aapten en alles getrouwelijk overnamen tot de drukfouten toe. Ik zou het meer waarderen, zou

Rosenberg gezegd hebben, als jullie in Holland nog in Volendammer broeken liepen en de leuze voerden zoals vroeger "liever Turks dan Paaps". Göbel schreef hierover destijds een artikel, dat hem het ongenoegen van Mussert op de hals haalde en hem door Mussert nimmer vergeven werd.

De gang van zaken zoals deze zich onder het bewind van Hitler ontwikkelde, ziet Göbel nog steeds door Duitse bril. Hij erkent dat Hitler te ver was gegaan, doch misschien, zegt hij, was alles anders gelopen als Churchill c.q. Hitler de vriendschapshand hadden toegestoken. Churchill had destijds een zeer grote fout gemaakt door de oorlog in Duitsland tot het bittere einde aan te kondigen; daardoor had hij de strijd lust van de Duitsers aangewakkerd en de oorlog verlengd. De bezetting van het Súdetenland en Oostenrijk vond Göbel een soort vanzelfsprekende zaak, uiteindelijk waren de Súdeten Duitsers en de Oostenrijkers ook, zoals als het Memelgebied en Danzig Duits waren.

Göbel is uitgesproken "deutschfreundlich"; hij betreurt het zeer dat nog zoveel Nederlanders vijandig tegenover Duitsland staan.

Overigens liet hij zich in politiek opzicht niet uit. De mogelijkheden voor het leggen van internationale contacten wenste hij niet te beperken tot de Westelijke landen; hij zag niet in waarom ook niet in de landen achter het ijzeren gordijn contact kon worden gelegd. Uiteindelijk overwint toch de geest het geweld, zeide hij. Zijn huidige contacten in het buitenland beperken zich alleen tot Duitsland, het enige land waar hij over diverse relaties beschikt.

Göbel is nog steeds druk doende om mensen uit wetenschaps- en theologische kringen voor zijn instituut te interesseren en heeft aan zijn lijst nog weten toe te voegen o.m. Dr. Casimir; Dr. Gunning en zekere Borst (van het Paul Kaiserconcern). Hij wil zich niet strikt te beperken tot wetenschapsmensen, doch zoekt ernaar in zijn comité een zo groot mogelijk evenwicht te krijgen. Hij wenst het comité open te stellen voor alle mensen van goede wille. De enige groepering die hij nog gaarne wenst, voor het reeds genoemde evenwicht, zijn de katholieken, doch hier krijgt hij geen voet aan de grond. Een hele dag heeft hij besteed aan Nijmegen en heeft daar het vuur uit zijn sloffen gelopen, doch zonder enig resultaat.

Prof. *Wijnnaert* (voorzitter van het Verbond van Wetenschappelijke onderzoekers) heeft hem geschreven wel geïnteresseerd te zijn, doch geen tijd te hebben om zelf zitting te nemen, doch hij zou wel enige afgevaardigde sturen; een dezer, zekere Sonnegaard (of gaarde) heeft zich inmiddels aangesloten (ook deze Sonnegaard behoort tot het Verbond van Wetenschappelijke onderzoekers).

Hoewel Göbel poseert als een zuiver idealist, heeft hij kennelijk zakelijke bedoelingen met zijn streven. Zijn vrouw verweet hem dat hij werk dat hij nu deed alleen maar geld kostte aan reisgeld, porto enz. en dat hij beter kon gaan werken en geld verdienen. Deze mogelijkheid van geld verdienen ziet Göbel op deze wijze: als het instituut op vaste voeten staat, wil hij een "Int. Vredespersbureau" stichten en daar zitten natuurlijk baten in.

Göbel is een vrij grote, tamelijk gezette man, gebruid uiterlijk, donkere ogen (met wallen eronder), draagt bij lezen een bril, heeft flinke bos donker haar dat met een grote kuif over zijn voorhoofd hangt en telkens met gewoontegebaar achterover gestreken wordt.

Een der mensen die Göbel thans bezig is om te interesseren is: oud vice-admiraal Helferich, die hem van twee zijden werd aanbevolen als "pacifist".

Göbel en zijn echtgenote wonen in een achterkamer van pension Wanders, een kamer die qua meubilering etc. "des pensions" is. Göbel leest verscheidene kranten en bladen o.m. "Parool" en "Elsevier" en koopt regelmatig boeken (over de vredesidee) om stof te verzamelen voor zijn instituut. Hij is een gezellig causeur en

Zanenburg?

geeft de idee van gemoedelijkheid. Hij spreekt met overtuiging over zijn idealen, doch vergeet geen ogenblik de boterham die hierin kan zitten. Göbel is een moeilijk te doorzien mens; hij spreekt veel en over velerlei onderwerpen, doch omzeilt directe antwoorden op vragen van politieke aard.

Göbel heeft niet medegewerkt aan "Patriot" en "Nieuwe Nederlander" zoals aanvankelijk werd beweerd. Dit is een Göbel die thans voor de vereniging regionale dagbladpers in Stockholm zit.

NK Göbel is tevens een der initiatiefnemers van de "Nederlandse Bond van Woningzoekenden" (opgericht 1 Juni 1949 te 's-Gravenhage). Een der overige initiatiefnemers: G. Goddijn uit den Haag, heeft eveneens zitting in het comité van het Int. Vredeswetenschappelijk instituut. In de "Nederlandse Bond van Woningzoekenden" bekleedt Göbel de functie van landelijk voorzitter.

A 4 Juli 1949.

Betreft: Johannes Göbel, Amsterdam, 28.7.89.

Göbel voornoemd (in 1923 woonachtig te Amsterdam) vertrok vandaan in 1923 naar Duitsland (juiste datum 23 November 1923).

Op 10 Januari 1948 keerde hij naar Nederland terug en koos domicilie te Haarlem op het adres: Verspronckweg 43.

Kort na zijn terugkeer in Nederland nam Göbel het initiatief tot het stichten van een "Internationaal Vredeswetenschappelijk Instituut". Zijn pogingen resulteerden in een bijeenkomst in het Gebouw van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Haarlem op 24 Mei 1949, waar een Comité van Initiatief gevormd werd waarin verscheidene vooraanstaande personen uit wetenschappelijke, theologische en zakenkringen zitting namen (zie bijlage gemerkt: 1). Behalve de reeds genoemden traden inmiddels nog toe: Dr. Gunning, Dr. Casimir en zekere Borst (van het Paul Kaiserconcern), terwijl Göbel nog met diverse personen contact zoekt o.m. met oud vice-admiraal Helferich.

Tevens behoort Göbel tot één der initiatiefnemers van de "Bond van Woningzoekenden" (opgericht in den Haag op 1 Juni 1949). In deze bond bekleedt Göbel de functie van landelijk voorzitter. Mede-initiatiefnemers zijn: Peters - Amsterdam; v.d. Meulen - den Haag en Goddijn - den Haag. Laatstgenoemde heeft tevens zitting in het Comité van Initiatief tot de oprichting van een "Internationaal Vredeswetenschappelijk Instituut".

Nog zij medegedeeld, dat Göbel voornoemd zich tot Prinses Wilhelmina heeft gewend met het verzoek het voorzitterschap resp. erevoorzitterschap te willen aanvaarden van het Comité van Initiatief voor de oprichting van een "Internationaal Vredeswetenschappelijk Instituut", van wel verzoek en bijlagen afschriften worden bijgevoegd (zie bijlage gemerkt: 2). In verband met vorenstaand verzoek is namens de Secretarie van Prinses Wilhelmina bij de Burgemeester van Haarlem een verzoek om inlichtingen over Göbel ingekomen. Dit verzoek om inlichtingen werd door ons in behandeling genomen.

Hoewel voor een uitvoerig resumé de tijd voor onderzoek te kort is geweest, kan toch reeds het navolgende worden medegedeeld:

Göbel had te Berlijn tot ongeveer 1942 een persbureau onder de naam "Niederländisches Pressebüro". Dit persbureau had in Nederlandse journalistieke kringen een zeer bedenkelijke naam, aangezien Göbel's z.g. objectief gestelde artikelen een uitgesproken nationaal-socialistische tendens droegen. Göbel gaf zijn persbureau een Nederlands cachet en gebruikte dit als vlag om de lading te dekken door onder het mom van Nederlandse objectiviteit nationaal-socialistische propaganda naar Nederland te spuien.

Göbel bezat goede relaties in nationaal-socialistische kringen te Berlijn; zo was hij goed bevriend met Walter Funk (tegen wien hij volgens zijn eigen verklaringen "jij en jou" zei) en was ook goed bekend met Alfred Rosenberg.

In 1942 kreeg hij onenigheid met één der nationaal-socialistische instanties wat hem noodzaakte om voor de rest van de oorlog (van 1942 totaan de capitulatie) onder te duiken in de Harz (vermoedelijk met steun van zijn nationaal-socialistische relaties).

Na de capitulatie begaf hij zich naar Göttingen, vanwaar hij, na een stempel "politiek zuiver" op zijn paspoort bekomen te hebben, op 10 Januari 1948 naar Nederland terugkeerde.

Betreffende de religieuze tendens die uit het verzoek aan Prinses
Wilhelmina spreekt, zij opgemerkt, dat van enige religieuze inslag bij
Göbel niets gebleken is.

7 Juli 1949.

Haarlem, 2 Juni 1949.

65964
/

Kort verslag van de bijeenkomst op Dinsdag 24 Mei 1949 in het Ge-
bouw van de K.v.K. te Haarlem.

Aanwezig de heren:

Mr. S. Bottenheim, Amsterdam
A. Dienaar Kok, Amsterdam
G. Goddijn, den Haag
J. Göbel, Haarlem
Mr. F.W.D.C.A. van Hattum, Amsterdam
Mr. N.J.C.M. Kappeyne van de Coppello, Loenen a.d. Vecht
Prof. Dr. M. Minnaert, Utrecht
Jhr. Dr. J.G. Mollerus, Overveen
F.S. Noordhof, Haarlem
Prof. Dr. Fred. Schuh, den Haag
Mr. A.W.L. Talma Steehman, Amsterdam
De heer Noordhof neemt op verzoek het voorzitterschap waar.

Bericht van verhindering tot het bijwonen der vergadering is binnengeko-
men van de heren:

H.Ch.G.J. van der Mandere, den Haag
Dr. C.J. Schuurman, Amsterdam.

Behalve de voornoemde hebben zich (schriftelijk) bereid verklaard tot het
Comité toe te treden, de heren:

Prof. Dr. S. de Boer, Amsterdam
Ds. J.B.Th. Hugenholtz, Ammerstol
Prof. Dr. G.O.E. Lignac, Leiden
Prof. Dr. S.C.J. Olivier, Wageningen
Prof. Mr. J.C. van Oven, Leiden
Prof. Dr. J. Presser, Amsterdam
Pr. Dr. J.M. Romein, Amsterdam
Prof. Dr. J.H. Scholte, Amsterdam
Prof. Dr. Jan Smit, Wageningen
Prof. Dr. G.L. Smit, ~~Wageningen~~ Sibinga, Amsterdam
Dr. Joh. van der Spek, Poortugaal
Dr. W.H.C. Tenhaeff, Utrecht.

Twee van hen gaven te kennen, eerst definitief tot het Comité te wil-
len toetreden, nadat de namen der andere initiatiefnemers hun bekend zijn
en hun goedkeuring kunnen wegdragen. Prof. Minnaert verklaart, dat hij-
zelf wegens gebrek aan tijd niet zal kunnen toetreden, in zijn kwaliteit
van voorzitter van de Vereniging van Wetenschappelijke onderzoekers woont
hij de vergadering bij om zijn medeleden verslag te kunnen uitbrengen.

Men komt tot de volgende besluiten;

In een klein geschrift zullen het nut van de vredeswetenschap en de nood-
zakelijkheid van de oprichting van een Internationaal V.I. worden aangetoond.

2. In September of October zal een nieuwe vergadering worden gehouden.
Onkosten gedekt door vrijwillige bijdragen.

Intussen zijn ook de Heer en Mevrouw E.S. van Hinte-Zandvliet te
Assen toetreden. Mevrouw is vertegenwoordigster voor Nederland van de
Vrouwen Wereld Unie voor Internationale Eensgezindheid (Union Mondiale)
en redactrice voor Nederland van het Internationaal 18 Mei-blad "De Jeugd
en de Wereldvrede".

Democratie.

Democratie is niet de heerschappij van de meerderheid over de minderheid. Zij behoort de minderheid te beschermen.

Democratie en individualisme zijn geen tegenstanders, zij vullen elkaar aan.

Vrede.

Dit is het positieve samenwerken der volken. Dit is alleen mogelijk wanneer de godsdienstige, ethische, culturele, sociaal-economische en politieke groepen en organisaties althans naar harmonische samenwerking streven.

Duurzame vrede moet rechtvaardig, dynamisch zijn.

De souvereiniteit der volken moet aan de autoriteit der volksgemeenschap ondergeschikt wezen.

D.V. is geen eeuwige vrede. Dit laatste is een godsdienstig begrip.

Vredeswetenschap.

Dit is de internationale harmonieleer, rechtsleer, ethica.

De mensheid is een eenheid. De volken en de andere groepen zijn haar organen.

Het tracht de gevaren voor de vrede tijdig te ontdekken en uit te schakelen. Het is dus een internationale verzoeningsleer.

Bij oorlog, tracht zij de brand te beperken en de partijen tot elkaar te brengen.

J. Göbel.
Journalist.
Tel.K.2500-10429.

Afschrift.

65964
II

Haarlem, 14 Juni 1949.
Verspronckweg 43.

Aan ^{Uwe} Koninklijke Hoogheid
Prinses Wilhelmina.
H e t L o o .

Koninklijke Hoogheid,

In de rede, ter gelegenheid van de Pinkster-
tijd uitgesproken, troffen mij vooral de volgende zinnen:

"De Heilige Geest moge ons niet slapende vinden, in dromen verzonken over dingen die vergaan. - Voortgekomen uit het verkeerde beginsel, vast te houden aan bepaalde stelsels en bepaalde vormen, zijn de pogingen, over de gehele wereld ondernomen, hoe verschillend zij zich mogen voordoen, tevergeefs, omdat het uitgangspunt van verlossing berust op liefde. - Niets rest ons dan deze donkerste ure der mislukking te helpen omzetten in een volkomen keerpunt, door niet langer aan de leiband te lopen van berekening geweld en vrees, doch ons toe te vertrouwen aan de leiding van Hem, "wandelende met Hem", wiens liefde boven onze bevattings en al ons denken uitgaat, wiens hand, in tegenstelling tot de aardse leidlieden, ons leidt naar de eeuwige vrede".

Koninklijke Hoogheid, is het mij veroorloofd te zeggen, waarom die woorden mij uit het hart gegrepen zijn?

Het was in het voorjaar van 1938. De internationaal-politieke dampkring was reeds met electriciteit bezwangerd. Er waren reeds onweerswolken zichtbaar. Toen organiseerde ik een internationale vredesenquête. Ik vroeg "prominenten" in verschillende landen: 1e: Is vrede tussen de volken, ondanks verschil in staatsinrichting, wereldbeschouwing en sociaal-economisch stelsel, mogelijk? 2e: Zo ja, op welke wijze is dan de harmonische samenwerking tussen de volken te bevorderen? Resultaat: de eerste vraag werd door allen bevestigend beantwoord. De antwoorden op de tweede vraag waren geheel uiteenlopend; vaak waren zij geheel met elkaar in strijd.

Mijn conclusie: eerste voorwaarde voor het totstandkomen van een duurzame rechtvaardige vrede is, dat de deskundige heren het over de voorwaarden ervan eens worden.

De oorlog kwam sneller dan ik verwacht had. De enquête heb ik nimmer gepubliceerd. Maar dit onderzoek pakte mij. Ik wilde de voorwaarden voor een duurzame rechtvaardige vrede vaststellen. Ik wijdde mij er geheel aan. Ik trachtte een stelsel op te bouwen, dat een duurzame vrede - theoretisch - zou kunnen verzekeren. Ik noemde dit "vredeswetenschap".

En nu zou ik niet zo uitvoerig zijn, ware het niet, dat ik langs wetenschappelijke weg, zelfs met behulp van de wiskunde, tot dezelfde gevolgtrekking ben gekomen als Uwe Koninklijke Hoogheid: alleen de liefde kan ons de weg wijzen uit het tegenwoordig tranendal. Wij allen, ook de wetenschappelijke wereld, moeten weer steun zoeken in het evangelie. De vreze des Heren is het beginsel der wijsheid, heet het in het Oude Testament. Zo is het.

De "vredeswetenschap" is op de "democratie" gegrondvest. In bijl. 1 definieer ik "democratie", opdat er geen misverstand mogelijk is. Ik vraag nu beleefd de aandacht van Uwe Koninklijke Hoogheid in het bijzonder voor de op één na laatste alinea en verzoek dan ook eens het twaalfde hoofdstuk van de eerste Brief aan de Korintiërs te willen opslaan, waarin Paulus, zij het ook ogenschijnlijk in ander verband, hetzelfde beeld gebruikt.

In bijl. 2 definieer ik het begrip "vrede". Ik hoop dat Uwe Koninklijke Hoogheid vooral de laatste alinea wil lezen.

En dan komt bijl. 3, waarin ik iets van de eerste ontwikkeling van de Vredeswetenschap vertel. De zevende alinea is wederom ~~van~~ toepassing van de bovenbedoelde Paulinische vergelijking: alle mensen van goede wil, alle mensen die door de Heilige Geest worden beheerst, alle mensen die de leer van Christus als richtsnoer aanvaarden

ook al behoren zij wellicht to "een andere kudde", die officieel mis-
schien niet eens het brevet "christelijk" bezit - zij allen vormen één
lichaam. Wat ook voor de internationale politiek allerlei praktische
consequenties heeft.-- En in de achtste alinea wordt er dan de "vredes-
wiskunde" bij te pas gebracht, waarmee ik Uwe Koninklijke Hoogheid niet
vermoeien wil, tenzij ik de wetenschap zou hebben, dat dit door Uwe Ko-
ninklijke Hoogheid op prijs zou worden gesteld. Wel zij medegedeeld, dat
inderdaad met behulp van de wiskunde het bewijs wordt geleverd, dat har-
monische samenwerking der gehele mensheid een nuttig effect oplevert, dat
de stoutste verwachtingen te boven gaat.

Wiskunde en theologie grenzen aan elkaar. Dit
heeft Pascal reeds bewezen. Wanneer wij nu in de Bergrede (Matth. VI :
24-34) lezen, dat wij ons over al die materiele dingen niet bezorgd be-
hoeven te maken, maar dat wij eerst het Koninkrijk Gods en Zijne Gerech-
tigheid hebben te zoeken en dat dan.....al deze dingen ons zullen wor-
den toegeworpen, dan zaten de theologen tot nog toe enigszins met de han-
den in het haar. Met behulp van de vredeswetenschappelijke wiskunde
wordt echter het bewijs geleverd, dat Christus dit niet enkel in figuur-
lijke zin bedoeld heeft. Want het Koninkrijk Gods is de liefde, de harmo-
nische samenwerking. Die een dusdanige vergroting van de voortbrenging
levert en voor een zo uitstekende verdeling zorgt, dat er b.v. geen
sociale kwestie meer zal bestaan.

Koninklijke Hoogheid, ik zou dit alles niet mee
gedeeld hebben -- want het zou de indruk kunnen vestigen, dat ik op eigen
hoed een pluim wil steken, wat echter geenszins mijn bedoeling is --
ware het niet, dat allerlei autoriteiten op wetenschappelijk gebied in
binnen- en buitenland, wiskundigen, theologen, economen, sociologen,
rechtsgeleerden, geschiedvorsers e.a. mij hebben aangespoord, verder te
gaan, omdat deze weg hun juist voorkwam. Zelfs winnaars van de Nobelprijs
waren hierbij. De eerlijkheid gebied hierook op te merken, dat er andere
hooggeleerde heren waren, die, hoewel de juistheid van mijn wiskundige
formules erkennend, mijn conclusies niet onderschreven, terwijl er ook
hoogleraren waren, die meenden, dat het wiskundig bewijs niet nodig was,
aangezien zij reeds bij intuïtie wisten, dat harmonische samenwerking de
arbeidsprestatie met name op geestelijk gebied zeer ten goede zou komen.

Ter bevordering van de vredeswetenschappelijke
studie is nu tot de oprichting van een Internationaal Vredeswetenschap-
pelijk instituut besloten, dat, naar wij hopen, in Nederland zijn zetel zal
hebben. Er is een Nederlands Comité van voorbereiding (initiatief) ge-
vormd, waarover de bijlagen IV en V Uwe Koninklijke Hoogheid nader inlich-
ten. Hieruit blijkt, dat mannen van gezag dit streven steun verlenen.

En nu doe ik een beroep op Uwe Koninklijke
Hoogheid het Ere-voorzitterschap van dit Comité te willen aanvaarden.
Of nog liever: het voorzitterschap. Want Uwe Koninklijke Hoogheid heeft
reeds zo vaak blijk gegeven actief de vrede der volken -- de vrede door
geestelijke en zedelijke "herbewapening" -- te willen dienen.

Ik verwacht uit de aard der zaak niet, dat Uwe
Koninklijke Hoogheid hierop dadelijk met een "ja" zal antwoorden.
Daarom is mijn eerste verzoek: Koninklijke Hoogheid: mogen enkele leden
van ons comité eens hun opwachting bij Uwe Koninklijke Hoogheid maken,
teneinde in staat te worden gesteld, persoonlijk dit schrijven van de
noodzakelijke toelichting te voorzien

Met grote belangstelling het antwoord tegemoet-
ziende,

Met erbidige Hoogachting,

van Uwe Koninklijke Hoogheid
de dienstwillige dienaar,

w.g. J. Göbel.

Afschrift.

Bijl. 1.

Vertrouwelijk concept.

Democratie.

Democratie betekent de heerschappij van het volk. van het gehele volk. (deze zin was doorgestreept).

Democratie is (woordje "dus" doorgehaald) niet de heerschappij van de meerderheid over de minderheid (laat staan van de een of andere minderheid over de meerderheid). Ware het eerste het geval, dan zou de democratie de wereld niet vooruit brengen. Immers, alle nieuwe gedachten gingen van een kleine groep, oorspronkelijk vaak van een enkeling uit. Omdat de democratie nu de vooruitgang wil, is haar belangrijkste taak, de minderheden te beschermen, opdat ook deze haar krachten volkomen kunnen ontplooiën. De meerderheid draagt hiervoor de verantwoording.

Uit het bovenstaande volgt, dat democratie en individualisme geen tegenstellingen zijn. Integendeel, zij behoren bij elkaar, zij vullen elkaar aan.

Democratie leert, dat er geen patentstaatsvorm bestaat, geschikt voor ieder volk. Evenmin is er een sociaal-economisch stelsel denkbaar, geldend voor alle tijden. Verscheidenheid in staatsvorm en in sociaal-economisch stelsel is echter geenszins een beletsel voor harmonische samenwerking. Deze verscheidenheid zal de mensheid juist tot nut zijn.

Het is als met het zonlicht. Zonder zon kunnen wij niet leven. Wanneer wij het zonlicht door prisma laten vallen, ontdekken wij het kleurenspectrum. Hoe verschrikkelijk zou het eruit zien, wanneer 1 kleur de alleenheerschappij had. Onze appels zouden niet rijp worden. Ons brood zouden wij synthetisch moeten bereiden.

Wij hebben dus het zonlicht nodig met al zijn kleuren. Toch mag ieder zijn lievelingskleur hebben. Zo is het ook in de politiek en op sociaal-economisch gebied. Ook daar mag ieder zijn lievelingskleur hebben. Mits wordt ingezien dat alle partijen en alle sociaal-economische groepen het geheel dienen. Zij hebben alle hun taak. Zij zijn alle organen van het geheel. Zij zijn alle nuttig, wanneer er harmonische samenwerking tussen alle bestaat. Dit geldt nationaal en internationaal politiek en maatschappelijk. Wie dit niet inziet is voor de democratie niet rijp.

Democratie is dus een politiek en maatschappelijk stelsel, lerende, dat onze samenleving op een harmonische samenwerking van al haar organen, groepen en organisaties gegrondvest moet zijn.

V r e d e.

Vrede is niet het negatieve "geen oorlog", maar het positieve harmonische samenwerken der volken. Deze samenwerking is ~~ook~~ alleen mogelijk, wanneer de godsdienstige, ethische, culturele, sociaal-economische en politieke groepen en organisaties althans naar harmonische samenwerking streven.

Wat vroeger "vrede" heette, was de voortzetting van de oorlog met andere middelen.

De mensheid wil thans duurzame vrede. Duurzame vrede moet rechtvaardig zijn. Duurzame vrede moet dynamisch wezen. Duurzame vrede moet door de wetgeving van een volkengemeenschap geschaagd zijn. Hieruit volgt, dat de souvereiniteit der volken (de autonomie der staen) aan de autoriteit der volkengemeenschap ondergeschikt moet wezen. De positie van een volk is dan te vergelijken met die van een burger in een rechtsstaat; de staatsburger staat onder de staatswetten, maar hierdoor wordt hem zijn staatsburgerlijke vrijheid verzekerd; de volken (staten) staan onder de wetten van de volkengemeenschap, maar hierdoor wordt hun in het kader van die volkengemeenschap vrijheid en vrede gegarandeerd.

De volkengemeenschap mag niet langer een vaag begrip blijven. Zij moet werkelijkheid worden. En zij moet over "een sterke arm" beschikken, opdat volken (staten), die van het pad der volkendeugd afwijken, op de goede weg worden teruggebracht.

Duurzame vrede is geen eeuwige vrede. Dit laatste is een godsdienstig begrip. Het veronderstelt een harmonie, die zich voortdurend manifesteert zonder dat hiertoe enig instrument nodig is. Geen eeuwige vrede zonder een loutering van de mens. Hiertoe is een hogere macht dan die van het menselijk verstand noodzakelijk.

Vredeswetenschap.

Wanneer een snaar trilt, gaan de op gelijke hoogte gestemde snaren, die zich op zekere afstand bevinden, medetrillen. Zo is het ook met de snaren der menselijke ziel. Bijna alle nieuwe gedachten ontstonden in duplo of in triplo.

Sedert 1938 wordt in vele landen aan een vredeswetenschap gewerkt. Haar pioniers komen onafhankelijk van elkaar tot vrijwel dezelfde conclusies.

Het werd overigens tijd. De krijgswetenschap bestond reeds sedert de oudheid; het oorlogvoeren moest geleerd worden. Zou dan het handhaven van de vrede aan ondeskundigen kunnen worden overgelaten?

Wat is nu vredeswetenschap? Het is de ontwikkeling van een stelsel ter bevordering van de harmonische samenwerking op elk gebied, niet alleen van de volken, maar ook van alle mogelijke andere, met name van godsdienstige, ethische, culturele en Sociaal-economische groepen. Vredeswetenschap is dus internationale harmonieleer.

De vredeswetenschap stelt de voorwaarden voor een duurzame rechtvaardige vrede vast. Deze voorwaarden vormen de grondslag van het nieuwe wereldrecht. Vredeswetenschap is dus internationale rechtsleer.

Vredeswetenschap wil de gulden regel van het Evangelie mede collectief toegepast zien. Het ene volk behandelde dus het andere volk zo, als het wenst te worden behandeld. Dit geldt ook voor de andere groepen der mensheid. Vredeswetenschap is dus internationale ethica.

Vredeswetenschap beschouwt de mensheid als een eenheid. De volken en de andere groepen der mensheid zijn haar organen. Deze dienen het geheel en daarmee elkaar. Ieder orgaan heeft zijn bijzondere taak. Het ene orgaan mag zich niet ten koste van een ander orgaan ontwikkelen. Het belang van het geheel gaat voor het groepsbelang. Hiermee is vredeswetenschap niet alleen internationale sociologie, maar vormt zij tevens de grondslag van een wereldhuishoudkunde en internationale welvaartsleer.

Jarenlange studie binnenskamers leverde het wiskundig bewijs, dat harmonische samenwerking een nuttig effect oplevert, dat alle verwachtingen te boven gaat. Belangstellenden wordt op aanvraag hierover een bijzonder exposé gezonden. Harmonische samenwerking betekent een dusdanige toeneming der prestatie, dat wij ons inderdaad niet meer te zorgd behoeven te maken voor "de dag van morgen". Vredeswetenschap is dus internationale efficiency. Wiskundigen en theologen van wereldnaam verklaren, dat hier perspectieven geopend worden, waaraan nimmer gedacht werd, zodat de vredeswetenschap er recht op heeft in de encyclopedie der wetenschappen een ereplaats in te nemen.

De vredeswetenschap poogt de gevaren voor de vrede tijdig te ontdekken en uit te schakelen. Vredeswetenschap is dus internationale verzoeningsleer.

En wanneer er nu toch nog oorlog uitbreekt, doet de vredeswetenschap midde-len aan de hand, om de omvang van de brand te beperken en wijst zij de weg, om de oorlogvoerenden nader tot elkaar te brengen. Vredeswetenschap is dus internationale verzoeningsleer.